

SKY 408

Sağlık Yönetiminde Etik

2017-2018 Bahar Yarıyılı

Yararlanılan Kaynaklar

- Arslan, M. (2012). İş ve Meslek Ahlakı, Dünya ve Türkiye Örnekleri. Siyasal Kitabevi, 3. baskı, Ankara.
- Aydın, İ. (2012). Yönetmel, Mesleki ve Örgütsel Etik. Pegem Akademi,
- Kutlu, H. A. (2016). Meslek Etiđi. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aydın, E. (2006). Tıp Etiđi. Güneş Tıp Kitapevleri.
- Kolçak, M. (2012). Meslek Etiđi, Seçkin Yayıncılık, 1. baskı.
- Özlü, T. (2005). Hasta Hakları. Timaş Yayınları, İstanbul.
- Sert, G. (2004). Hasta Hakları: Uluslararası Bildirgeler ve Tıp Etiđi Çerçevesinde". Babil Yayınları, İstanbul.
- Üstün, Ç. (2002). Tıp Etiđi Kavramlarına Giriş. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi yayınları No: 154.
- Demirhan, E.A., Oğuz, Y., Elçiođlu, Ö., Dođan, H. (2000). Klinik Etik. İstanbul.
- Erdemir, D.A., Elçiođlu, Ö. (2000). Tıp Etiđi Işığında Hasta-Hekim Hakları. (The Rights of Patient-Physician). Türkiye Klinikleri Yayınevi, Ankara.
- Hatun, Ş. (1999) "Hasta Hakları", İletişim Yayınevi, 1. Basım, İstanbul.
- Başağaoğlu, İ., Demirhan, E.A. (2003),. Sağlık Sigortası ve Etik Sorunlar. İst, Nobel Tıp Kitabevleri.
- Arslan, M. Kılıç Akıncı, S., Bayhan Karapınar P. (2007). E-İş, E-Devlet, Etik Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Arslan, M. (2007). Etkileşenler. Phoenix Yayınevi.
- Yatkın, A. (2015) Kamuda Etik Yönetimi, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sabuncuođlu, Z. (2011) İşletme Etiđi. Beta Yayınları.

Sağlık Yönetiminde Etik

14. hafta

Ötenazi ve Etik

Yaşamın Sonlandırılması / Ötenazi

- **Ötenazi**, ölümün kaçınılmaz olduğu, tıbbi tedavi ile iyileşme umudu bulunmayan ve dayanılmaz acılar içinde yaşamak zorunda olan hastaların tıbbi yöntemler kullanılarak veya tıbbi desteği sonlandırılarak ölüme terk edilmesidir.

Ötenazi Türleri

- Pasif ötenazi
- Gönüllü aktif ötenazi
- Gönüllü olmayan aktif ötenazi
- Gönülsüz aktif ötenazi

- Ötenazi kavramı, ilk defa Bacon tarafından kullanılmıştır.
- Yunancada "eutanasia" kökünden gelmektedir. "Eu" iyi, güzel, "thanatosıs" da ölüm anlamındadır.
- Kısaca ötenazi; ızdırapsız tabi ölüm, iyi ölüm, tatlı ve acısız ölüm, kolay rahat ölüm gibi kelime karşılıklarını ifade etmektedir.

- Ancak Hipokrat'ın yemininde "Talep olsa dahi hiç kimseye öldürücü zehir vermemeye veya tavsiye etmemeye" söz verilmiştir.
- Almanya'da Hitler döneminde ise ötenazi çarpıtılarak kötüye kullanılmıştır.
- Hitler, "Yaşamayı faydasız ve bünyesi bozuk insan toplumdaki atılmalıdır" diyerek binlerce insanın ölümüne sebep olmuştur.

- İradi ötenazi ilk defa 1980 li yılların ortalarında Hollanda'da mahkemelerce koyulan şartlara ve tıp bilimince koyulan koşullara uygun olmak suretiyle açık şekilde ve cezai takibat konusu yapılmaksızın uygulanmaya başlanmıştır.

Ötenazi Yasası

- Sağlık Bakanlığı" nca yayınlanan Hasta Hakları Yönetmeliği"nde ötenazi açıkça yasaklanmış ve tıbbi gereklerden bahisle veya her ne suretle olursa olsun, yaşama hakkından vazgeçilemeyeceği, kendisinin veya bir başkasının talebi olsa dahi, kimsenin yaşamına son verilemeyeceği belirtilmiştir

Ötenazi Yasası

Madde 13- Ötenazi yasaktır.

Tıbbi gereklerden bahisle veya her ne suretle olursa olsun, hayat hakkından vazgeçilemez.

Kendisinin veya bir başkasının talebi olsa dahil, kimsenin hayatına son verilemez (Hasta Hakları Yönetmeliği)

- Türk Ceza Kanunu"nda ötenaziye ilişkin ayrı bir hüküm yer almamaktadır.
- Ötenazi ile ilgili durumlar genel hükümler çerçevesinde açıklığa kavuşturulmaya çalışılmış, bu hususta farklı görüşler ortaya çıkmıştır.
- Kasten adam öldürme ve kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesini suç olarak düzenleyen TCK"nın bu maddelerine göre aktif ve pasif ötenazi yani hekimin kasten veya ihmali davranışla hastanın yaşamını sonlandırması eylemi suç oluşturmaktadır.

- Bu yönetmelikte karar verme yeteneği bulunan ergin bir hastanın bilinci açık ise ölümcül hasta olsun olmasın, tedaviyi reddetme hakkı bulunduğu belirtilmektedir.
- Buna göre, hastanın ölümlü geciktirecek veya engelleyebilecek bir tedaviyi reddetmesi mümkündür.
- Ancak, yönetmeliğe göre tedavi başlamışsa, yaşamı veya yaşamsal önemi olan organlardan birini tehdit eden acil bir durum varsa, rızanın geri alınması mümkün değildir

- Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin ikinci maddesi hekimin başta gelen vazifesinin insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermek olduğunu öngördükten sonra, m. 13/3”te hekimin teşhis, tedavi veya korumak gayesi olmaksızın, hastanın arzusuna uyarak bedeni mukavemetini azaltacak herhangi bir şey yapamayacağını belirterek bu şekilde ötenazinin her türlüü yasaklanmıştır

- Diğer yandan intihara kalkışma, hukukumuzda suç olarak yer almamakla birlikte, başkasını intihara azmettiren, teşvik eden, başkasının intihar kararını kuvvetlendiren ya da başkasının intiharına herhangi bir şekilde yardım eden kişi cezalandırılmaktadır. Bu bağlamda, hekim yardımlı intiharın da hukuka uygun olmayacağını söylemek mümkündür

- Dünya Tabipler Birliđi Venedik Bildirgesi, ötenazi konusundaki en önemli kilometre taşlarından biridir.
- Bu bildirgenin ilk iki maddesinde hekimin asıl görevinin hastayı iyileştirmek ve acılarını dindirmek olduğu ve iyileşmeyeceği bilinen bir hastalık durumunda bile bu ilkenin değişmeyeceğine değinilmektedir.

- Hekimin, hastanın yararına olduğunu düşündüğü bir durumda pasif ötenaziye izin verilebileceği Dünya Tıp Asamblesi tarafından kabul edilmiştir.
- Ancak bu, her hekimin ya da hemşirenin hasta yararına diyerek ötenazi uygulaması anlamını taşımaz.
- Tedavinin uzun süre hasta bireye hiçbir yarar sağlamadığı durumlarda sonlandırılması, hastaya zarar vermekten kaçınma, saygınlığına ve yaşam kalitesine zarar vermeme ilkeleri doğrultusunda etik yönden doğru kabul edilir.